

## REALITEITSFILOSOFIE

19 maart 1954

Door een storing in de apparatuur volgt hierna het tweede gedeelte van een eerder gehouden wijdingsochtend.

Goedemorgen vrienden.

Aan het begin is er gezegd dat u het aan ons overlaat om te beslissen wat we bespreken en dan zou ik toch wel even een onderwerpje bij de kop willen nemen wat m.i. wat past in het kader van een bijeenkomst als deze. Ik zou willen spreken over realiteitsfilosofie.

U weet filosofie is over het algemeen iets dat opbouwt op betrekkelijk bewezen stellingen en van daar uit een toornend hoog gebouw op gaat richten, dat over het algemeen alleen bestaat uit speculatie. Men kan natuurlijk zeggen. Dat is niet waar, en er zit een hoop feiten in verwerkt. Maar in de praktijk is het zo, een filosoof begint met twee of drie grondstellingen en daaruit bouwt hij dan een hele serie theorieën op, die wel door de feiten niet bestreden worden, maar die ook niet onomstotelijk bevestigd worden.

En wanneer wij nu de realiteit in onze filosofie naar voren willen brengen, ja, dan moeten wij ons werkelijk bezig gaan houden met lezen, het lezen van de feiten in het leven.

Ik bedoel niet het lezen van dikke folianten, och, het is natuurlijk aardig als u er veel van weet, en als u duizend dikke boeken heeft doorgewerkt, dan heeft u de beschikking over de kennis en de overweging en de gedachten over een hele hoop mensen.

Maar ook dat blijft nog te ver van de realiteit af. De realiteit is het leven. En nu weten wij dat zelfs in het leven met al zijn verschijnselen, het praktisch onbewijsbaar is in hoeverre deze zaken reëel zijn, of in hoeverre zij afhankelijk zijn van geestelijke inwerkingen in ons zelf.

De één die zegt, "dit is heerlijk weer", de ander zegt, "nee, het is mij nog te kil", terwijl de derde zegt, "het wordt me veel te warm". Hier hebt u een doodeenvoudig staaltje van realiteit, dat kent u allemaal, het komt duizend maal voor, maar u heeft nooit daaraan verbonden de vraag: is dan misschien de waarneming van de wereld en de ervaring van de wereld bij elk van deze personen een andere? En dan zegt men, ja, wij moeten met beide voeten op de grond blijven staan, die één die voelt wat meer voor de warmte en de ander wat meer voor de kou, daar kunt u gelijk in hebben, maar u kunt het niet bewijzen.

U kunt zelfs niet bewijzen uiteindelijk dat er een standaardtemperatuur bestaat voor een mens, want al neemt men dan over het algemeen aan dat ongeveer 36-36½, de temperatuur, de bloedtemperatuur van een mens behoort te zijn, zouden we kunnen bewijzen dat onder omstandigheden, ja bewijzen bij andere mensen met een instrument - en dat zijn dan de enige middelen waarmee men objectief vast kan stellen wat er bij een ander gebeurt - die temperatuur heel wat hoger en bij anderen weer heel wat lager is.

Er zijn mensen bij wie de bloedtemperatuur bij de 35 ligt, er zijn er ook die over het algemeen leven op de betrekkelijk hoge voet van 38. Er is dus een variatie, en deze variatie die moet noodzakelijkerwijze haar invloed doen gelden, niet alleen op het organisme, maar ook op het gehele leven van die mens. Kijk, daar komen we dus met onze filosofie al direct voor het feit te staan dat de een de ander niet is. Nu zult u zeggen doodgewoon, dat is logisch, ik heb nog nooit beweerd dat de een en de ander gelijk zijn, maar u neemt het toch wel aan.

Als we dus de realiteit filosofisch willen gaan verwerken, dan moeten we uitgaan van het standpunt: Ik ben en hoe ik ben dat kan ik voor mijzelf bepalen door vast te stellen hoe ik reageer op de omstandigheden, maar van een ander kan ik dat niet berekenen, ik kan wel zeggen dat, althans voor mijn genus, voor mijn soort, grenzen bestaan waartussen deze ervaringen zich moeten bewegen. Nu moeten we verder gaan, dan zeggen we: "ja, dus ik doe

het goed". En dan zegt men: "ja, en die ander die doet het ook goed en die ander die doet het verkeerd". Ja, maar dat is niet juist, misschien doet elk het volgens zijn inzichten goed.

Het is dus niet reëel om een filosofie op te bouwen die aan de mensen een keurslijf aanlegt, en toch is dat vaak gebeurd. Ik denk hier bv. aan Freud, ik denk hier aan Jung, namen die u zeker zult kennen; dit zijn mensen die te eng zijn in hun interpretatie van de gebeurtenissen.

En ofschoon hun waarde feitelijk, zowel als hun filosofie, groot is, moeten we aan de andere kant toch zeggen; "ja, ze hebben zich lelijk vergist", want wat zij hebben vastgesteld, kan voor sommigen gelden maar het is niet de totale realiteit van het menselijk zijn.

En dan kunnen we natuurlijk ook de anderen gaan bekijken, dan gaan we kijken naar Socrates, naar Plato, naar Zeno, noemt u ze allemaal maar op, al die volgelingen, Ploutus, noemt u ze maar op, die naast hun normale werken het licht hebben gezien, zekere filosofische beschouwingen en redevoeringen in hun leven hebben gemaakt tot de basis van hun opvatting over het zijn.

En dan zeggen de mensen: "ja, dat is toch wel heel goed gezegd", want dan zegt men zelfs wanneer wij soms zo praten, maar ze realiseren zich niet hoe beperkt de dingen zijn.

Wanneer wij Plato op de keper gaan beschouwen, dan komen wij tot de conclusie dat hij veel opportunisme onder een filosofisch mom verbergt. Gaan we Socrates beschouwen, dan komen we tot de ontdekking dat deze man toch wel erg verbitterd is. Ja, dan moet men onder de woorden kijken als het ware, wat er achter verborgen is. En zo kunnen we verder gaan, ik zou ze allemaal op kunnen noemen, al de filosofen van wie de werken vandaag de dag nog grote kracht hebben, ik zou u kunnen spreken over de opvattingen van Aristoteles, maar die namen die kunnen we laten rusten. Ik zou dit willen zeggen, elk van deze mensen heeft vanuit zijn eigen wezen bepaalde juiste beschouwingen naar voren gebracht. Dit waren voor deze persoon - en in sommige gevallen zelfs voor meerdere personen in die tijd - de grondwaarden van het bestaan en daarop hebben ze opgebouwd een droomfilosofie, zij hebben de waarden zelf verwaarloosd omwille van de schone thesen. En zodra we dat gaan doen, dan raken we de realiteit kwijt.

Wat is dan eigenlijk realiteitsfilosofie? Hoe kunnen wij deze twee waarden die schijnbaar bij de meeste filosofen zover van elkaar staan, verenigen? Wel heel eenvoudig. U leeft zelf, nietwaar? En in dit leven heeft u een groot aantal impressies. Elk van deze impressies wordt door u persoonlijk beoordeeld als aangenaam of onaangenaam. Dan is de eerste fase van een realiteitsfilosofie wel het erkennen van de basiswaarde van het eigen bestaan. En dat kan voor de een zijn een zekere rijkdom en welvaart, voor de ander moet het zijn de ongebonden vrijheid, voor een derde is het een werk waarin hij zich helemaal geven kan en opgaat, voor een vierde is het misschien juist het mogen zorgen voor anderen. Elk heeft een eigen grondwaarde waarop alles gebaseerd is, en waaruit alle verdere verschijnselen die er zijn, zakelijkheid of onzakelijkheid, overdrevenheid, of te grote nuchterheid, al deze dingen voortvloeien. En wanneer men dus vast heeft gesteld voor zichzelf dat dit de grondbasis is waarop men het zelf beleeft, dan kan men hier in zichzelf de realiteit gaan benaderen, dan kan men gaan zeggen: dus, wanneer ik zus en zo doe, dan gaat het op deze basis en moet het dus altijd in die richting voort. U hebt dan voor uzelf vastgesteld de eigen waarde.

Wanneer u die eigen waarde heeft vastgesteld, dan gaat uw filosofisch verstand als het ware redeneren en zegt, ja, maar wanneer ik nu aan ga nemen dat een ieder aan mij gelijk is, dan ben ik niet reëel meer, ik moet dus bovendien proberen vast te stellen hoe de rest van de mensheid reageert op bepaalde dingen, en dat vraagt dan een zekere studie van de mens zelf, van het leven zelf, dat is het lezen in het leven waar ik het over had. Men moet als het ware uit al die kleine reacties, uit die kleine gebaren van mensen, uit de woorden uit hun handelingen op kunnen maken, wat op dit ogenblik zo ongeveer de grensgebieden zijn, waarbuiten het menselijke wegvalt, waarbij men aan de ene kant kan spreken van het dier in menselijke vorm, en aan de andere kant kan spreken van de gezuiverde geest in menselijke vorm. Tussen deze beide grenzen ligt onze menselijke realiteit. Tenminste, ik verwacht van u dat u dat ook zult zeggen. Als u het niet met mij eens bent, mag u natuurlijk rustig er wat tegenin brengen. Dan gaat u van daaruit zeggen, mijn eigen plaats in deze wereld is dus ongeveer deze. U moet niet zeggen, ik ben zoveel beter dan de massa, of een beetje minder

dan de massa, helemaal niet. Dat zou weer niet reëel zijn. Want een waardemeter aanleggen op grond van eigenschappen, kan men alleen of uit het eigen standpunt, en dan bent u altijd voor uzelf het beste wat er bestaat, ofwel uit een standpunt gelegen buiten deze mensheid. En dat standpunt dat kunt u niet innemen omdat u nog in deze mensheid staat.

Dus niet zeggen beter of minder beter, minder goed, maar zeggen: kijk, ten opzichte van de mensheid sta ik hier. Dit is voor mij dus begeerlijk, dat niet. Maar in hoeverre stroken mijn eigen verlangens en opvattingen met die van de mensheid? Dan zult u zeggen: ja, dan blijft er van idealisme e.d. heel weinig over. Maar u hebt dan eerst de realiteit in de ogen gezien, de werkelijkheid, u heeft getracht een waar beeld te krijgen van uw persoonlijkheid en uw plaats in het leven. En pas wanneer u deze hebt, dan mag u zich wagen aan datgene wat ik genoemd heb een realiteitsfilosofie, want dan kunt u uit deze realiteiten langs filosofische weg de waarschijnlijkheden gaan lezen. U kunt een these bouwen, waarbij uw eigen persoon noodgedwongen wordt gemaakt als waardemeter voor de wereld tot de factor, die overal beslist. En daar zult u nooit aan ontkomen, er is ook geen enkele filosoof geweest die eraan ontkomen is. Zelfs een Boeddha, een Jezus, die op hun manier toch werkelijk niet alleen maar leiders en meesters waren, maar ook grootfilosofen, die hebben zichzelf voortdurend moeten nemen als waardemeter. Dat is nu eenmaal gebonden aan de mens.

En dan gaat u zeggen: kijk eens, de zon schijnt, wat voor waarden kan dit voor mij hebben met de eigenschappen die in mij sluimeren? Dan komt u tot een bepaalde mogelijkheid.

Dat is al filosofisch gezien, want het is niet reëel. Nu gaat u zeggen: dan zet ik mij als ideaal het bereiken van deze voor mij gunstige mogelijkheid, elke keer wanneer deze omstandigheden aanwezig zijn. Ik hoop dat ik mij tot zover duidelijk genoeg heb uitgedrukt. Hierdoor gaat u dus eigenlijk zakelijk worden, zonder dat u direct al te reëel bent, want de realiteit is zo: U kunt niet elke keer dat deze ideale omstandigheid buiten u optreedt, de ideale omstandigheid daarmee gekoppeld in u, volledig verwerkelijken. Maar de theoretische mogelijkheid blijft. Ja, filosofisch gezien zou u zelfs bij elke keer dat het toppunt bereikt wordt, dit toppunt iets hoger, iets beter kunnen stellen.

En zo begint u dan de weg tot zelfverbetering, waarbij u voorlopig althans, de buitenwereld alleen maar gebruikt als een soort veld waarbinnen u zich nog moet bewegen.

En dan komt u vandaar natuurlijk terecht op de ziel, dat kan niet anders. Op een ogenblik dat uw leven u naar een volkomen bevrediging leidt, een volkomen volmaaktheid als het ware van zijn, of een benadering daarvan in sommige momenten, dan zult u door het uitschakelen van ongerechtvaardigde zorgen, vanzelf gaan komen tot een vrede in u, die u doet vragen naar meer dan deze wereld kan geven, dan zien we het werkelijk ideaal staan naast het filosofisch voor mogelijk gehouden ideaal.

Het verschil tussen deze beide gaat u dan noemen uw zielsverlangen. Dat zielsverlangen dat reikt over het algemeen zover buiten de realiteit van het ogenblik dat men te allen tijde daardoor wordt aangespoord om in deze realiteit althans, het grootst mogelijke te bereiken. Het begrijpen van deze onmogelijkheden, ja het beredeneren daarvan, behoort wederom tot deze realiteitsfilosofie, die u in staat zou kunnen stellen om vrediger te leven.

Dan is er verder nog iets. De filosoof zelf is zeer geneigd om op zoek te gaan naar het ideaal en daarbij alle dingen als het ware mee in te betrekken. Een mens die als filosoof over de wereld nadenkt, die kan dit op twee manieren doen, volledig abstract, en dan interesseert de hele wereld hem niets, dan staat hij als het ware buiten de wereld, hij kan het ook doen in een soort kramp, een geestelijke kramp die hem dwingt tot het zien van de werkelijkheid van zijn ideaal in alle dingen. In een dergelijk geval zal een zodanig mens de gehele wereld trachten te binden aan deze, in hem zelf geboren overtuigingen.

In beide gevallen leeft de mens niet in de wereld of met de wereld, maar tracht hij zonder in de wereld te leven en de wereld alleen te maken tot een uiting van het eigen ik, ofwel zelfs helemaal te elimineren. U zult begrijpen dat dat niet gezond is, dat is niet reëel. Reëel is het te zeggen: "ik moet met deze wereld leven", maar dan kan men ook verder gaan en zeggen: "waar ik met deze wereld moet leven, hoef ik mij slechts te bekommeren om die punten die onmiddellijk mijn persoonlijk zijn raken". En dat brengt met zich mee o.a. dat een conflict in

Egypte, een opstand in Indië, een atoombomontploffing ergens op de eilanden of in een woestijn, u niet hoeft te deren op het ogenblik. U beschikt niet over voldoende gegevens.

Bent u in staat om mensen te helpen, dan hoop ik dat u een dergelijke persoonlijkheid hebt dat u inderdaad u daartoe gedwongen voelt.

Maar zolang deze mogelijkheid niet bestaat, bestaat deze zorg niet voor u. Dit raakt u niet, dit is een deel van de entourage van de buitenwereld die alleen maar als versiering in uw leven bestaat. Wat wèl in uw leven van belang is dat is uw buurman, niet hoe hij over u denkt, maar of u recht doet tegenover hem of onrecht, of u werkelijk met deze burens, laten wij zeggen, een eenheid kunt vormen die een gezamenlijk streven naar voren brengt, of u in staat bent uit uw leven en het leven van deze mens, juist die punten te nemen die gelijke belangen naar voren brengen, waardoor u in staat bent elkaar - juist op dit gebied - te helpen. En dat ten opzichte van elke mens.

U hebt er niets mee van doen dat er een pestepidemie is ergens in het zuiden van China.

U kunt daar op dit ogenblik althans, niets aan doen en daarom neemt u de zaak voor kennisgeving aan. Maar zou deze zelfde epidemie zich uitbreiden en hier bv. in uw eigen land komen, dan zou het uw verplichting zijn - althans ik hoop dat u een dergelijke persoonlijkheid heeft - om deze met alle middelen te bestrijden en voor deze bestrijding uzelf geheel in te zetten d.w.z. dat u dus voor de dingen die buiten uw bereik liggen, u niet druk hoeft te maken, maar dat u datgene wat binnen uw bereik is, volgens uw eigen persoonlijkheid, persoonlijke verlangens en mogelijkheden, zo goed mogelijk tot stand moet brengen.

Dit is reëel zijn, dit is eigen inzichten, opvattingen en geloofsovertuiging werkelijk om te zetten in daden. Het wapen dat gebruikt wordt in Chicago heeft hier in Nederland weinig te zeggen, het wapen dat gebruikt wordt ergens in de jungle, daar hoort de wereld zelfs niet van, maar het wapen dat hier in Nederland gebruikt wordt, vlak bij u, dat wordt belangrijker naarmate het dichterbij u komt, dat is realiteit.

Op deze belangrijkheid van de feiten, die onmiddellijk binnen uw levenscirkel vallen, binnen uw levensbereik, moet u uw filosofie opbouwen, deze dingen zijn belangrijk, al het andere is een entourage, een entourage waar u misschien niet altijd zonder kunt, maar die toch uiteindelijk voor u persoonlijk en uw persoonlijkheid, weinig te betekenen hebben, daar ze vallen buiten uw mogelijkheid tot beïnvloeding, buiten uw verantwoordelijkheid, ja zelfs buiten uw bevattingsvermogen in vele gevallen. Als u op een dergelijke wijze voor uzelf de realiteit filosofisch wilt verwerken, in een beschouwing van uw eigen persoonlijkheid, dan zult u komen tot een leven dat u zoveel mogelijk harmonische factoren naar voren doet schuiven, terwijl echter het onharmonische en vooral datgene wat zenuwverwoestend en zenuwslopend optredend soms, zonder direct belang te hebben voor u, u doet opwinden, u doet fulmineren tegen bepaalde dingen etc. Die dingen die schakelt u uit, dan zult u in staat zijn om gelukkig te leven, ook al leeft u dan in een wereld die een ander misschien wat bekrompen vindt.

Maar over het algemeen zien we dat de mensen die een ander, met een beperkte levenscirkel bekrompen noemt, in werkelijkheid zelf zeer bekrompen zijn, daar zij alleen leven in de uiterlijke verschijnselen van de wereld zonder de relatie t.o.v. het eigen ik, daarvan ook zelfs maar te bepalen of vast te stellen.

Een dergelijke filosofie, vrienden, als eigendom van de mens, of zelfs ook van de geest, is een groots bezit, En het is zeer zeker een bezit dat in de komende tijden van spanning en propaganda, voor u onontbeerlijk zal zijn, gelooft u me. U kunt u zich niet voorstellen op hoeveel wijzen men zal trachten uw meningen en overtuigingen te leiden ten opzichte van dingen die u uiteindelijk niets aangaan op het ogenblik. Men zal u opwinden over wreedheden ergens in China, ergens in Korea, men zal trachten u te bewijzen dat u veel sterker bent dan alle andere machten, men zal u proberen te bewijzen dat het niet gaat om een wapen zonder dat te bepalen, maar dat het speciaal dat wapen moet zijn.

Men zal trachten u te bewijzen, kort en goed, dat u een soort halfgod bent en dat u alleen zichzelf hebt miskend. Men zal u in een waan, in een roes brengen waarin dan uiteindelijk haatgedachten zo gemakkelijk vaste voet krijgen. Als u een goede, reële levensfilosofie hebt, dan kan dat niet gebeuren. Wanneer u echter open staat voor alle invloeden van de buitenwereld en u niet realiseert in hoeverre u persoonlijk daarmee te doen hebt, in hoeverre dit uw eigen realiteit al of niet aangaat en betreft, dan bent u alleen maar een uitbreiding van

een of andere geheimzinnige, vaak demonische persoonlijkheid, die voor uw eigen wezen vernietigend kan werken. Ik hoop dat ik deze dingen duidelijk genoeg naar voren heb gebracht, maar als er nog iets over te vragen of te zeggen is, wil ik daar graag verder een toelichting op geven.

Vraag: Mag ik daar even op terugkomen, op het begin van uw rede?

"Dus mogen we geen norm trekken en wat voor mij waarheid is, hoeft het voor een ander niet te zijn". Dan het derde is, "dat er bepaalde momenten in je leven zijn dat je heimwee kunt krijgen naar je oerbron", en ten vierde, - daar ben ik het niet helemaal met u eens - "kunnen wij met onze gedachten voor andere werelddelen niet veel doen, om het in goede banen te leiden"? Want als wij als mensen in de stof het goede willen, dan trekken wij ook gelijkdenkenden in de geest aan.

Antwoord: Inderdaad.

Vraag: En dat kan toch een groot leger vormen, om daar de mensen tot andere gedachten te brengen, het denken anders te richten in ieder geval. Zo zie ik het.

Ik heb vier punten aangeroerd.

Antwoord: Ja, maar dat vierde punt daar zou ik dan toch ook even iets over willen zeggen, de andere punten zijn m.i. juist genoeg geformuleerd, daar hoeven we eigenlijk niet verder over te praten.

Reactie: Neen, natuurlijk niet.

Antwoord: Maar het laatste punt, wanneer u zegt, "wij moeten positief gaan denken", dan ben ik dat volledig met u eens. Maar wat hebt u eraan als u positief denkt voor Amerika en ondertussen uw eigen land naar de maan laat gaan.

Reactie: Neen, dat bedoel ik niet.

Antwoord: Neen, dat bedoelt u niet, maar dat is de realiteit. Wanneer u reëel denkt, dan zult u eerst harmonisch moeten zijn in uw eigen wereld voordat u in staat zult zijn op enigerlei wijze werkelijk kracht te beïnvloeden, voor andere nabij gelegen, niet harmonische gebieden op te treden, en dan nog alleen wanneer u dit doet zonder de gevormde gedachte van, "het moet nu maar zo of zo".

Reactie: Ja natuurlijk, dat begrijp ik.

Antwoord; Dus wij krijgen hier een onpersoonlijke beïnvloeding die alleen berust op de goedwillendheid van de eigen persoonlijkheid. Zelfs wanneer deze niet bewust bestaat of bewust gericht wordt, zal zij, indien uw hele levenshouding, uw hele levenspoging hiertoe, geleid is op harmonie, deze zonder meer van u uitstralen.

Reactie: Uiteindelijk moeten we de gehele mensheid in ons denken op kunnen nemen.

Antwoord: Ja, maar kunt u dat?

Reactie: Proberen, het wordt een trachten.

Antwoord: Inderdaad, en om dat te kunnen trachten, moet u eerst gedefinieerd hebben waar u staat in deze mensheid en t.o.v. de mensheid, m.a.w. u moet eerst uw persoonlijkheid bepaald hebben, u moet eerst uw persoonlijke levensharmonie hebben gevonden voordat u een ander ook maar iets kunt geven.

Reactie: Ja, dat begrijp ik best.

Antwoord: En juist omdat dit het geval is, dus eerst zelf en dan vanuit de goedwillendheid volgens uw eigen vermogen helpen en dan wel speciaal helpen waar niet alleen de gedachte noodzakelijk is, maar waar mogelijk deze gedachte ook door de daad kan worden ondersteund. En daardoor krijgt u een kweken van een goodwill - daar gaat het uiteindelijk over, nietwaar - van een soort geestelijke kracht die in samenwerking ook met de sferen, zeer veel ellende de wereld uit kan helpen.

Reactie: Ja, dat was mijn bedoeling ook.

Antwoord: Inderdaad, maar u stelde het ietwat - laten we zeggen - strijdvaardig en juist het strijdvaardige zelfs met de meest goede bedoelingen is - en dat is ook realiteitsfilosofie - vaak de oorzaak voor het ontstaan van de tegengestelde invloed.

Reactie: Want je zou toch ieder mens graag gelukkig willen zien.

Antwoord: Inderdaad, maar de meeste mensen willen andere mensen graag gelukkig zien op hun wijze en gunnen ze niet het geluk van hun eigen leven.

Reactie: Neen met recht, wij mogen geen norm trekken en wat voor mij waarheid is hoeft het voor een ander niet te zijn, want wat mij gelukkig maakt, hoeft het mijn buurman niet te maken, die heeft weer een ander aspect waar hij gelukkig in kan zijn.

Antwoord: Juist, dat ben ik volledig met u eens, maar juist daarom maakte ik de opmerking dat heel veel mensen trachten om hun eigen geluk een ander op te dringen, niet beseffende dat dit eigenlijk voor die andere juist ongeluk kan betekenen, niet waar? Maar zullen we deze discussie besluiten, ja?

Reactie: Het is opgelost.

Antwoord: Is er nog meer te vertellen, vrienden?

Vraag: Mag ik nog een vraag stellen? Zou u nog eens een uiteenzetting willen geven over het begrip illusie en zielsverlangen, het verschil en de overeenkomst van deze twee begrippen?

Antwoord: De overeenkomst tussen een illusie en een zielsverlangen is over het algemeen dat zij niet reëel te verwerkelijken zijn in de huidige toestand. Het verschil tussen de beide is, dat een illusie niet te verwerkelijken, een waanbeeld is, terwijl een zielsverlangen is, het aanvoelen van mogelijkheden in een verre toekomst. Is dat duidelijk genoeg?

Reactie: Dank U wel.

Nu vrienden, dan zal ik hiermede mijn eigen spreekbeurt maar beëindigen en een ander aan het woord laten. Ik hoop dat het onderwerp voor u interessant en boeiend is geweest.

Ik dank u voor uw aandacht en ik wens u allen nog een prettige middag.

Hierna volgt een commentaar van (de intelligentie) Henri:

Nou vrienden, ik heb vandaag niets te vertellen, maar ik heb hier zoveel over realiteit en filosofie horen vertellen, dat ik toch ook eigenlijk eventjes mijn woordje erbij moet zeggen. Een mens kan zich wel erg filosofisch voelen, een mens kan zich erg buitengewoon reëel voelen, de mens kan niet - en dat is het eigenaardige juist - zich filosoof weten en tegelijk filosoof zijn, want degene die zich zelf filosoof gelooft, is meestal sofist en in zijn sofisterij denkt hij dan de waarheid van de filosofie te vinden. En als we daar dan de term "realiteit" nog bij nemen, dan trachten de mensen zo reëel te zijn, dat ze de realiteit voorbijstreven en daardoor irreëel reëel zijn. Ik zou het ook eenvoudiger kunnen zeggen.

Laten we het zo zeggen, dat de meeste mensen die het zo buitengewoon goed bedoelen hun doel voorbijlopen, nietwaar, ze denken iemand goed te doen en ze onderwerpen hem in werkelijkheid aan een mestkuur, ze denken iemand te bekeren en in werkelijkheid brengen ze hem tot een veel erger bijgeloof dan hij voor die tijd had, ze denken dat ze de waarheid aan een ander kunnen geven en als ze het goed nagaan bezitten ze deze zelf niet eens.

Deze dingen, die moeten geloof ik toch wel eventjes mee in aanmerking worden genomen. Voor mij is er maar één ding en dat is hoe zijn uw daden, hoe zijn uw handelingen?

En dan kunt u van mij de rest van die filosofie voorlopig desnoods nog cadeau krijgen, daar zorg ik daar wel voor. Maar als u allerhande schone stellingen verkondigt en ondertussen precies het tegenovergestelde doet, nietwaar, het komt voor hoor, er zijn mensen die zijn buitengewoon gesteld op de vrijheid, maar dan niet voor anderen. En er zijn mensen die zijn buitengewoon gesteld op sociale zekerheid, als ze er maar niet voor hoeven te betalen, en er zijn mensen die zijn buitengewoon gesteld op een goede tafel, maar ze moeten eerst zelf barsten voordat ze een ander wat gunnen. Kijk, als die personen nu ook een overvloedfilosofie

beginnen te produceren, dan lach ik daarom, want in deze realiteitsfilosofie daar hoort volgens mij toch wel op de eerste plaats te komen de verhouding tussen mens en mens.

De verhouding tussen mens en geest en de definitie van de persoonlijke plaats die men inneemt in zijn gedachte tegenover zijn eigen God. En pas wanneer dat is gebeurd, dan geloof ik dat het de moeite waard is om er verder allemaal mooie woorden over uit te gaan kramen.

Dan ben ik het wel niet helemaal met de vorige spreker eens, maar ja, dat moet je maar op de koop toe nemen. Ik mag toch ook wel eens een keer zeggen wat ik wil zeggen, hè?

En dat heb ik nu gedaan, dus geef ik jullie over aan de volgende spreker.

### **Vragenrubriek I**

(vragen van 5 en 12 maart)

Vraag: Als het zo is, wat ik wel geloof, dat de mens met een vrije wil op aarde komt, waardoor hij dus verantwoordelijk is voor zijn daden, dringt de vraag zich bij ons op of men met een zwakke of sterke wil geboren kan worden. Degene die met een zwakke wil geboren wordt, zou er dus niets aan kunnen doen als hij voor verleidingen bezwijkt. Vaak is dit toch ook een gevolg van erfelijkheid. Is een zoon, die bv. alle slechte eigenschappen en ook de zwakke wil van zijn vader erft, verantwoordelijk voor zijn daden?

Antwoord: Ja, dat zou ik wel willen zeggen. Maar kijk eens, de een die kraait koning omdat hij zo gauw de top bestegen heeft en vergeet dat hij aan de voet van een mesthoop begonnen is, en de ander kraait koning als hij op de Mount Everest staat. En die sterke wil, ach, die sterke wil van sommige mensen is eigenlijk alleen maar het geluk dat het gaat zoals ze willen, niet dat zij door hun wil, tegen de omstandigheden in, wat bereiken. Ik geloof niet dat er werkelijk een zwakke en een sterke wil bestaat in de zin van, de één kan er niets aan doen en de ander kan er alles aan doen. Nee, ik geloof dat het zo is, elke mens heeft een lichaam, dat lichaam heeft een karakter, stoffelijk, een aantal eigenschappen. Naarmate die eigenschappen worden verbeterd en overwonnen, kunnen wij zeggen dat deze mens een sterke wil heeft. Maar kijk eens, de dronkaard die altijd 25 glaasjes op een dag drinkt - stel het je eens voor, wat een kapitaal! - die kan zeggen, kijk, ik heb toch wel een sterke wil, want ik heb nu mezelf al gedwongen om terug te gaan tot 20. Dan staat er een ander bij te kijken en die zegt, moet je die zuiplap zien, die denkt nog dat hij wat is ook. Toch heeft de man gelijk, begrijpt u?

Het is geen kunst om deugdzaam te zijn als je geen verleiding kent. Het is vaak meer verdienste om een zonde, zoals de mensen dat dan noemen, dus een stommiteit, uit te halen die minder groot is dan je zou willen, omdat je jezelf beheerst, als om geen stommiteit uit te halen als je toevallig geen stommiteit uit wilt halen. En daarom zou ik zeggen, hij is geheel verantwoordelijk voor wat hij doet, maar u moet het niet bekijken uit het standpunt van: hoe staat hij tegenover andere mensen, maar in hoeverre verbetert hij iets aan zichzelf.

En als hij dat nu maar doet, dan heeft hij meer wilskracht in werkelijkheid en meer verstand dan je zo aan de buitenkant zou zeggen.

Maar het vreemde is, de deugd die vindt je tegenwoordig vaak langs de straat en de werkelijke wijsgeer is een potsenmaker en de werkelijke geleerde, nu ja, die noemen ze over het algemeen een charlatan, totdat ze er niet meer tegenop kunnen natuurlijk, dan zullen ze hem wel goed vinden. En zo gaat het daar ook, maar verantwoordelijk is hij, daar ben ik van overtuigd.

Vraag: Is het geweten de maatstaf voor goed en kwaad? Ik bedoel dit: als bv. een gereformeerde op zondag in een tram zit, begaan zij een zonde, en zal hun dat ook als zodanig worden aangerekend. Als ik hetzelfde doe, voel ik het niet als zodanig en zou het mij dus niet aangerekend kunnen worden. Dus zou men denken, volg de stem van je geweten. Maar zouden mensen met een zeer ruim geweten het dan niet te gemakkelijk hebben?

Antwoord: Nou, ik weet het niet, hoe ruimer je geweten, hoe ruimer de mogelijkheden om te zondigen. Kijk eens, iemand die erg streng is, die heeft veel kleine dingen waar hij in kan zondigen, en dat is uiteindelijk niet zo erg, nietwaar? Een kleinigheidje, nu ja, goed, als dat een keer voorkomt maakt het niet veel uit, maar als je nu erg ruim van geweten bent, dan zeg je, ik word geen vegetariër, hoor, ook al mesten ze die ganzen en die kippen tegenwoordig vet, ik lust ze wel. En een ogenblikje later denk je, ja, maar als ik nou een kip slacht of een gans, waarom zou ik die gans van een vrouw waar ik een zodanige erger aan heb, niet even slachten? De verleiding wordt dan groot en je komt er gauwer toe.

Dat klinkt misschien erg gek. Dus wat dat betreft, degene die een ruim geweten heeft, die heeft het gemakkelijker dan al die pietenpeutertjes die over het algemeen met hun zedenleer minder zichzelf dan hun medemensen het lastig proberen te maken. Hij heeft het moeilijker omdat hij grotere dingen durft te doen en grotere verantwoording aanvaardt en bovendien in zijn ruimdenkendheid begrijpt dat hij anderen niet zijn wil mag op leggen en probeert om ze tot medewerking te bewegen. Nu is er niets zo beroerd als medewerkers, wist u dat?

Want als er een medewerker is, dan heb je grote kans - ja, natuurlijk niet hier hoor, erger je maar niet - dan heb je het zo: jij werkt en de medewerker werkt zodanig op het gemoed van de aanwezigen dat zijn werk het werkelijke werk lijkt en jij als medewerker, ofschoon je al het werk gedaan hebt, nu ja, dat weet je wel, jezelf alleen bont en blauw werkt zonder dat er werk van je gemaakt wordt. Dat heb ik eventjes zo over mijn schouder...., nu ja. Ik geloof dat we er wel weer zijn.

Reactie: Neen.

Antwoord: Nee? Zijn we er niet? Nou, dan gaan we verder.

Vraag: Een maatstaf, ja of nee?

Antwoord: Is er een maatstaf?

Reactie: Ik bedoel of het een maatstaf was voor goed en kwaad; dat geweten.

Antwoord: Nou, ik zou zeggen, dat volgt wel uit het voorgaande, maar ik wil het wel eventjes bevestigen, ja. Als je over iets denkt kwaad te zijn, al is het het meest onschuldige wat er bestaat, blijf er van af, en als je denkt dat iets goed is, ook al zeggen ze allemaal dat het erg verkeerd is, vraag dan aan jezelf, "kan ik dat tegenover mijn medemensen en mezelf verantwoorden?", en zegt je hart en je geweten: "ja", na rijpe overweging, doe het dan maar rustig, dan doe je er geen kwaad mee. Maar het is bij de meeste mensen zo, als ze konijn gegeten hebben en je laat ze een "kattevel" zien, dan worden ze misselijk. Toch is het konijn goed. Dat is de reden waarom je je aan de stem van je geweten moet houden, anders krijg je geestelijk last.

Vraag: Waarom zijn er homoseksuelen? Heeft het zin, of doel dat deze mensen er zijn, of is het een fout in de natuur? Is het soms mogelijk dat na verloop van tijd alle mensen homoseksueel worden, zodat er geen voortplanting meer is en de mensheid tot uitsterven gedoemd is?

Antwoord: Nou, het spijt me wel, maar een dergelijke optimistische verwachting omtrent het uitsterven van de mensheid heb ik helaas niet.

Homoseksualiteit is terug te voeren op verschillende oorzaken, waarvan oorspronkelijk het meest voorkomende is een afwijking in de samenstelling van de sekshormonen, d.w.z. dus dat iemand bepaalde producten in zich draagt die, nu ja, een ander geval brengen dan dat wat nu eigenlijk mannelijk is. We hebben hier dan speciaal te doen met de vrouwelijke typen.

We kennen dan ook hetzelfde voor de z.g. mannelijke typen onder de homoseksuelen, en ook daar zien wij een bepaalde afwijking.

Deze afwijking zou uiteindelijk zelfs kunnen worden teruggebracht tot zekere verschillen t.o.v. normaal in ....(niet te verstaan), dus wel een lichamelijke oorzaak voor.

Maar nu zijn er ook een hoop mensen die denken dat je alleen maar goed bent wanneer je gek doet, en vooral jongelui die laten zich dan door deze vaak zeer betreurenswaardige mensen, homoseksuelen, mee in hun kring betrekken en gaan deelnemen aan dat verkeer, vinden daarin een zekere bevrediging en blijven dan langere tijd in deze kring. Wij zien ze dan vaak



later daaruit losbreken, om na een tijd van normaal seksverkeer, weer terug te komen toch weer tot die homoseksualiteit, als een soort, nu ja, wat moeten we zeggen, afwisselingetje. In dergelijke gevallen is het een verveeldheid, een stommitieit en een zekere lust tot het perverse. En dan kennen we nog een derde soort, dat is de gemeenste, dat zijn diegenen die zich voor homoseksueel uitgeven en als zodanig leven, omdat ze daardoor op een eenvoudige wijze kunnen parasiteren op de lusten van mensen die in de normale maatschappij van heden - vroeger was dat anders - niet de mogelijkheid vinden, deze begeerten uit te leven. Nou, en als je een dergelijke schoft tegenkomt, geef hem dan maar uit mijn naam een flinke klap om zijn oren. De werkelijke homoseksueel is een betreurenswaardig mens, hij is wat men zou kunnen noemen een speling der natuur, een treurige, omdat de mensheid te weinig begrip heeft voor de homoseksueel, om hem te accepteren en tegelijk te begrenzen. Men verwerpt hem, drijft hem als het ware ondergronds, maakt het hem zelfs onmogelijk vaak om zich te uiten op de manier waarop hij dat zou willen, bv. bij het vrouwelijk type in het mannelijk geslacht in kleurige kleding etc., het dragen van sieraden. Hij moet zich dus beperken en bedwingen, terwijl men hem aan de andere kant de kans geeft om zomaar z'n gang te gaan. Het was beter m.i. wanneer men deze mensen een althans wettig toegestaan contact liet, waarbij de openbaarheid dit, mits op wettige wijze, tolereerde en binnen redelijke grenzen als een ziekteverschijnsel zou willen accepteren. Ik zou daarbij willen voegen, dat als de mensheid wist waar vaak de begeleidingsverschijnselen vandaan komen, de homoseksualiteit, dat ze tegenover de homoseksueel misschien toch iets anders zou staan.

Vaak n.l. is dezelfde afwijking die seksuele verandering veroorzaakt, tevens de kracht die aan het mensdom een genie schenkt of een artiest. U moet daar dus niet veroordelend over denken, dat zou ik alleen maar willen zeggen, en aan de andere kant onmiddellijk daarbij: zolang als u normaal seksueel uw lusten ervaart en voelt, nietwaar, als u normaal bent, houdt u wat het seksuele betreft strikt afzijdig, dat gaat u niet aan, daar moet u geen contact mee hebben. Met de mens kunt u contact hebben, als mens, maar zorgt u dat elke seksuele verhouding onmiddellijk de kop wordt ingedrukt. En dan nog iets, er zijn helaas onder de mensen typen die, ook waarschijnlijk al door de moeilijkheden die ze in de maatschappij ervaren met hun ongewone leven, ertoe komen om zich zeer de jeugd aan te trekken.

Dit kennen we ook in het normale sekseverkeer, het is niets bijzonders, maar het is wel zeer gevaarlijk. Dergelijke typen moeten absoluut op een zodanige wijze afgezonderd worden dat zij niet de kans hebben om kinderen tot perverse daden over te halen en te leren deze als normaal te zien. Daar zou ik absoluut zeer sterk op willen staan en, anders dan uw maatschappij, daarvoor ook een zeer zuivere strafmaatregel zetten in de zin van terbeschikkingstelling, zodat een dergelijke persoon onder geneeskundig toezicht zijn verdere leven slijt. Dat is noodzakelijk, willen we de maatschappij gezond houden.

Het aantal homoseksuelen neemt niet toe, wel het aantal personen dat zich ter enigerlei tijd in het seksueel beleven bezighoudt. Dit echter is weer een resultaat van de spanning van de tijd, die leidt tot een zoeken naar roes.

U ziet, ik ben niet bang voor dit onderwerp, al wordt het ook honderd maal gepubliceerd, maar ik wil u wel zeggen, ik sta in een zeer moeilijk parket hier op het ogenblik, of beter gezegd ik zit erin. In ieder geval, de homoseksueel is een mens en hij heeft evenveel rechten als ieder ander mens, ook het recht op een normaal leven, zover dat voor hem mogelijk is.

Een ieder die zich daartegen wendt, is m.i. mede schuldig aan de vele excessen die juist door homoseksuelen soms op dit gebied tot stand worden gebracht. Anderzijds, een ieder die uit wat nieuwsgierigheid op sensatiebelust zich op dit gebied begeeft, zou ik een misdadiger willen noemen ten opzichte van zijn eigen geestelijke en lichamelijke welzijn. Ik geloof dat ik daar genoeg mee gezegd heb.

## **VRAGENRUBRIEK II**

(vragen van 19 maart)

Goedenavond vrienden.

Vragenrubriek, zonder persoonlijke vragen. Dus, dat eventjes van te voren vastgesteld.

Nou, dan begint u maar.

Vraag: Wat kunt u ons vertellen van een z.g. mongools kind?

Antwoord: Nu, een z.g. mongools kind is over het algemeen een kind waarbij de ontwikkeling van de hersenen al enigszins abnormaal is in de laatste maand van de ontwikkeling in het moederlichaam. Bij verdere ontwikkeling blijkt dat het mongoolse kind dus een onevenredige groeiverhouding vertoont, over het algemeen een zeer gering begripsvermogen heeft en een sterk verouderen, door niet vernieuwen van de cellen in sommige lichaamsdelen. Als resultaat daarvan zal het mongoolse kind over het algemeen op vier of vijfjarige leeftijd sterven of gestorven zijn. Dat is eigenlijk ongeveer beetje wat ik erover kan vertellen. Wilt u er nog meer over weten? Wat wilt u erover weten? Nou, ik krijg geen antwoord. Het is zeker genoeg, hè? Ik vind het uitstekend, dan gaan we maar weer verder.

Vraag: In Theosofische kringen is men het niet eens met wat de Bijbel zegt over de kruisiging, de wederopstanding uit de dode en de hemelvaart van Jezus Christus.

Wat is hieromtrent de waarheid? Kunt u ons daar iets over vertellen?

Antwoord: Nou, ik kan het in ieder geval proberen. Jezus, is gekruisigd, dat is inderdaad waar, dat is dus niet alleen maar mythe en legende of een voorstelling of een reclameverhaaltje van een latere persagent van de kerk, het is werkelijk gebeurd. Jezus, is gekruisigd, evengoed als hij gebracht is, inderdaad, voor het sanhedrin, voor Herodes en voor Pilatus. Hij is gestorven tegen de avond. Hij is afgenomen van het kruis door een paar van Zijn apostelen plus Zijn moeder en gebracht naar een zeer nabij gelegen grafhof, die inderdaad aan een zekere Nicodemus behoorde. Hij is daar neergelegd in de grafkelder, op de derde dag heeft men dit graf geopend en Jezus was daar niet meer. Wel waren daar de lijkwaden, windselen waarin men Zijn lichaam gehuld had. Evenzeer is juist dat Jezus later zich vertoond heeft, verschillende malen en daarbij o.a. blijkt gaf van de eigenschap door muren en deuren te kunnen gaan en schijnbaar in het niet te kunnen verdwijnen.

Aannemende dat hier sprake is van een manifestatie in buitengewoon sterke vorm, dus een verheerlijkte toestand als het ware, is het begrijpelijk dat deze niet onbeperkt houdbaar was en dat daarom een hemelvaart, althans wat men zodanig noemt, inderdaad het noodzakelijk gevolg was, n.l. een oplossing in lichtende geestelijke kracht in deze lichamelijke vorm, die zich nog zo lange tijd met de leerlingen heeft bezig gehouden. Ik hoop dat dit voldoende is.

Vraag: Hier in de zaal hangt een afbeelding van het z.g. doek van Veronica. Men heeft mij verteld dat dit niet de ware beeltenis van de lijdende Jezus weergeeft. Is dit zo?

Kunt u mij iets vertellen van de werkelijke beeltenis, die ergens gevonden moet zijn?

Antwoord; Ja, er is inderdaad een werkelijke beeltenis gevonden en er zijn er zelfs een paar. Nu moet ik vooropstellen dat het z.g. doek van Veronica een vervalsing is die meerdere malen is voorgekomen, zodat er op het ogenblik een stuk of twaalf concurrenten zijn.

Veronica had schijnbaar een buitengewoon grote linnenkast en buitengewoon veel tijd.

Maar er is inderdaad een werkelijk doek en er zijn er zelfs meerdere. Zover mij bekend is op het ogenblik het werkelijke doek van Veronica plus een van de z.g. grafwaden, inderdaad gereconstrueerd en zodanig behandeld, dat zij verder ook houdbaar zullen blijven, in Rome aanwezig. Hierop is de afbeelding te zien van een gezicht, zij het niet zo volledig als op het z.g. doek van Veronica.

Verder is op de lijkwade zichtbaar een deel van een profiel plus de lichaamsomtrekken van een zeer tengere jonge man. Hierop zijn dan allerhande littekens zichtbaar en allerhande verwondingen, die inderdaad overeenkomen met die van de kruisiging.

Of dit inderdaad volledig origineel is, durf ik u niet te zeggen hier op het ogenblik, ik zou dit na moeten vragen. Wel weet ik dat de vondst op zichzelf in ieder geval origineel is en dat het hier gaat om een wade, een lijkwade zowel als een doek die gebruikt werd op een ogenblik dat

iemand in doodsangst transpirerende, hierdoor juist en later ook door de afscheiding van het lichaam zelf daarin gewikkeld zijnde, een zodanige verandering en verkleuring van het linnen teweeg bracht - in beide gevallen is het linnen, het ene doek is fijn linnen, de andere wade is iets grover linnen - dat deze lijnen inderdaad nog steeds aanwezig bleven.

Men heeft de lijnen verder zichtbaar gemaakt, meen ik, door ze aan bepaalde chemische dampen bloot te stellen, waardoor ze sterk op de voorgrond zijn getreden. Ik geloof ook daarbij te kunnen vermelden dat men op het ogenblik al enkele jaren bezig is deze wade en al wat daaraan vastzit verder te bestuderen en dat deze wade, althans enige tijd, in Turijn is onderzocht. Ik hoop dat dit voldoende is. Meer kan ik over dit onderwerp, althans op het ogenblik, niet zeggen.

Vraag: Hoe ziet en hoort u ons? U hebt toch geen zintuigen, is het wel? Als ik u een voorwerp toon, dat jaren geleden in het noorden van Frankrijk gevonden werd, kunt u mij dan zeggen, of ik hier met een meteoriet te maken heb?

Antwoord: Nou, dat zou ik u zo niet kunnen zeggen. Want ik neem u waar als een uitstraling. Als ik u hoor, tenzij ik het gezichtsvermogen van het medium in ga stellen, wat mijn beheersing daarvan zeer veel moeilijker zou maken, zo niet onmogelijk in sommige gevallen, dan zou ik dus af moeten gaan op een projectie van mijn eigen wezen naar buiten. Dat is zeer moeilijk, dus mijn totale ervaringscapaciteit scheidt - een deel waarnemend buiten het medium en een deel richtend besturend en leiding gevend in het medium - en dan zou ik u op deze wijze inderdaad volledig waar kunnen nemen. Ik neem u nu ook waar, maar laten we zeggen, ik voel u aan, dat is misschien beter gezegd. En hoe ik u zie normaal en versta? Wel, nog steeds is de gedachte de moeder van de daad en ook van het woord. De gedachte is een trilling die in een gebied uitgezonden wordt dat het van mij zeer benaderd, zo niet raakt of overtreft in sommige gevallen. Daardoor kan ik deze gedachten aflezen en vertalen.

En dat is voor u misschien niet erg prettig, want daardoor zal ik wel eens heel iets anders horen dan de mensen op aarde.

Reactie: De leiding geeft het hierboven bedoeld voorwerp in handen van het medium.

Antwoord: Nee, ik zou niet willen zeggen dat dit een meteoriet is, hoor, absoluut niet.

Het is metaalhoudend natuurlijk, zwaar metaalhoudend, maar nee, een meteoriet is het niet. Waar het wel vandaan komt durf ik u zo niet te zeggen. Het is niet mijn taak om daar op het ogenblik op in te gaan. Ik hoop dat u mij dat niet kwalijk neemt.

Vraag: Christus zegt? "Niemand komt tot de Vader dan door Mij".

Hoe moeten wij dit verstaan?

Antwoord: Wel, allereerst mogen we dan opmerken dat "Niemand komt tot de Vader dan door Mij" een vertaling is, die niet helemaal oorspronkelijk is. "Niet tot de Vader komt u dan door Mij." Jezus spreekt hier als vertegenwoordiger van de levende kracht. Niemand kan tot de Vader komen wanneer hij niet eerst de levende kracht in zich, die in alles leeft, de geest van de aarde zou ik haast mogen zeggen, de levende kracht van de wereld, wanneer hij niet eerst die heeft betreden en doorleefd, dan eerst kan men verder komen. En hieruit heeft men helaas geconstrueerd dat niemand tot de Vader kan komen dan door de persoon Jezus. Maar mogen we er dan eventjes op wijzen, dat Jezus uiteindelijk nooit of te nimmer zichzelf op de voorgrond heeft geschoven, maar dat Hij altijd spreekt: "Uit de Vader ben Ik".

"Uit de Vader", daarmee zeggende: "Ik ben deel van de levende kracht", en wanneer Hij dus spreekt over zichzelf als "weg" en "waarheid", bedoelt Hij hiermede evenzeer de levende kracht. Ik hoop dat dit duidelijk genoeg is.

Vraag: Hoe kan ik overtuigd worden van een leven na dit aardse leven?

Antwoord: Heel eenvoudig, gaat u maar dood. (Hilariteit)

U vindt het misschien een beetje eigenaardig antwoord, maar toch is het waar, dat is het enige wat u werkelijk overtuigen kan, omdat het dan een zekerheid is. Uiteindelijk, wanneer het u niets zegt dat de volkeren van de aarde in een leven na de dood geloven, zolang als zij een Gods erkennen hebben, zij zich bewust zijn van hun eigen leven en zelf beschouwend optreden, nu ja, wat is er dan nog te zeggen? We kunnen misschien een paar tafels de lucht in gooien, maar dat kunt u anders verklaren. We kunnen u de geheimen uit het verleden

onthullen, u kunt ze anders verklaren. We kunnen u de toekomst voorspellen, u kunt het anders verklaren. Dan is er geen bewijs? Er is geen enkel bewijs behalve het zelf beleven en dat zelf beleven - het spijt me dat ik het op moet merken - dat is voor u slechts bewijskrachtig wanneer dit na de dood gebeurt, omdat u anders misschien nog zou denken dat u het gedroomd heeft of dat u onder invloed van een bepaalde suggestie verkeerde.

Vandaar mijn antwoord, dat misschien wel wat adrem klonk, maar toch volledig juist is m.i.

Vraag: Ik heb gelezen dat edelgesteente en edelmetaal onze fysieke gezondheid kunnen bevorderen of onze geestelijke gaven stimuleren. Hoe denkt u daarover?

Antwoord: Dat dit op zichzelf genomen onzin is, dat echter edelstenen en ook bepaalde metalen - ik zeg uitdrukkelijk niet edelmetalen, omdat er ook andere metalen zijn die aan deze eisen kunnen voldoen - door hun speciale structuur geschikt zijn om bepaalde dringende en dwingende krachten in zich op te nemen, m.a.w. zij vertonen een uitstraling die gevarieerd kan worden, deze variant kan worden vastgelegd en dan blijft de steen voor zichzelf drager van een zegen, van een vloek, blijft het metaal voor zichzelf bevordering van occulte ontwaking of van duisternis. En waar dit het geval is, zit er dus in de opmerking enige waarheid, mits men niet aanneemt dat deze waarheid gelegen is in de gesteenten en in de metalen zelf maar begrijpt dat dit eigenschappen zijn die eerst geactiveerd moeten worden door een macht van buiten af, om eerst dan naar buiten toe te kunnen werken.

Ik hoop dat dit duidelijk is.

Vraag: Wat is het begrip duivel? Waarom heeft God zijn bestaan toegelaten?

Kunnen afgestorvenen nog met ons meeleven? Kunnen zij, hun fouten, begaan in het leven, vanuit het hiernamaals herstellen?

Antwoord: De duivel is het totaal van datgene wat de mens wel doet maar wat hij voor zichzelf niet wil verantwoorden als door eigen wil begaan, m.a.w. dat is een eigenschap van de mens. Al het negatieve in de mens dat is de duivel, het negatieve van de menigte is de demon, de Satan, het negatieve van de wereld, dat is de heerser van de hel. Waarom God toegelaten heeft dat hij bestond? Wel, God kon niet scheppen zonder dat hij bestond, want God kon niet de zaak uitbreiden, dus iets stellen in Zijn wezen, zonder dat er ten opzichte van dit wezen een links, rechts, boven en beneden was. En dit wezen, vanwege zijn eigen streven naar boven bv. en naar rechts, zou dus links en beneden als negatief aanspreken.

Alle streven en lusten in dit wezen dan, die in deze richting vaak werken, noemt hij negatief, en waar hijzelf de verantwoording niet wil dragen voor zijn daden onder die invloed gesteld, noemt hij het de duivel. Ik hoop dat dit duidelijk genoeg is, punt 1. Dan het tweede punt.

Ja, doden kunnen natuurlijk niet als dood beschouwd worden zolang ze nog leven, zij het in een andere vorm. Zij kunnen in zekere zin met u meeleven, zij kunnen m.i. deelnemen aan uw eigen gedachten, en aan uw gedachten deelnemend, kunnen zij een groot deel van uw eigen leven met u delen. Zij kunnen zover komen dat zij uw gedachte-uitstraling plus de uitstraling waarmee u in aanraking bent geweest, als een wereldconstructie voor zich zien. Dit komt in sommige gevallen voor, niet altijd, maar het kan voorkomen. Normalerweise kan de geest met u leven, maar zal dit alleen dan doen wanneer nog geen andere mogelijkheid voor geestelijke verruiming of ontwikkeling aanwezig is. Ik hoop dat ook dit duidelijk genoeg is.

Er was nog een punt, wat was dat?

Reactie: Kunnen zij fouten, begaan in het leven, vanuit het hiernamaals herstellen?

Antwoord: Heeft u dat goed gehoord? Geloof u dat u een begane fout kunt herstellen?

Denkt u dat u de klok terug kunt zetten? Nee, nietwaar. Je kunt een fout niet meer herstellen, je kunt er alleen een andere, positieve waarde tegenover stellen.

Je maakt een fout niet goed door de fout te herstellen, d.w.z. weg te maken, maar door een zodanige waarde er tegenover te plaatsen dat ten opzichte van het goede wederom een evenwichtspositie ontstaat, en dat kan de geest zeer zeker ook doen. Zij kan niet de oude daden herstellen, maar zij kan tegenover deze oude daden zodanige nieuwe daden en handelingen en verrichtingen plaatsen, dat de negatieve invloed van de oude daden wordt opgeheven. Ik hoop dat dit duidelijk is.

Vraag: Wat kan volgens u de oorzaak zijn dat ik totaal niet een herinneringsbeeld kan maken van mijn vrouw die voor jaren geleden is overgegaan, en hetzelfde ook van mijn zoon die is overgegaan. Ik bedoel de tijd van overgaan tot nu toe.

Het is mij zo vreemd, omdat ik toch gewoon van iedereen dit wel kan doen.

Antwoord: Ik vermoed dat wij hier te maken hebben met een psychisch blok. Ofwel u hebt zoveel van ze gehouden dat u ze zich niet wilt herinneren, omdat dit een te pijnlijke ervaring zou zijn - ook al denkt u dat u het wel wilt. Innerlijk deinst u daarvoor terug, u weigert om dit herinneringsbeeld naar voren te brengen - ofwel u heeft zich zo weinig voor ze geïnteresseerd - dat is een tweede mogelijkheid, maar die wil ik natuurlijk niet aannemen - dat het beeld vervaagd is als van vreemdelingen, zij hebben voor u niet betekend de mensen, maar alleen de sfeer waarin u leefde en zich bewegen kon. De vrouw was dus niet de mens, maar de omgeving plus de diensten die zij bewees etc. en voor het kind hetzelfde. Ook deze gevallen komen voor en in een dergelijk geval evenmin een herinnering, omdat herinnering dan altijd wel situaties kan herscheppen, maar nooit degenen die er deel aan hebben, die waren immers voor u dan niet van belang, dan tenzij als deel van de situatie.

Deze twee mogelijkheden bestaan. Ik zeg: de laatste neem ik niet aan, maar de eerste is een veel voorkomende, zoals u vaak hele ervaringen vergeet, alleen maar omdat u zo bang voor deze ervaringen bent, dat u ze zich niet wenst te herinneren.

Elke goede psychiater, psycholoog, neuroloog zal me dit bevestigen, dus daar kunt u dan verder de inlichtingen daarover inwinnen.

Vraag: Vraag over lotsbestemming of lotsbepaling. Ik zie dit zo: een mens moet om weer met God één geheel te worden, uiteindelijk alle ervaringen opdoen om het totale leven te ervaren, dus is alles van te voren bepaald. Nu zie ik de vrije wil van de mens hierin dat bv. in onze tijdservaring hiervoor, laten we aannemen duizend jaar voor nodig is, maar door offers onzerzijds deze tijd belangrijk bekort kan worden. Ik hoop dat u de kern van de vraag begrijpt.

Antwoord: Ja, ik begrijp de kern geloof ik heel goed. U wilt eigenlijk zeggen: alle feiten zijn vastgesteld en we moeten alle dingen beleven, dus is alles vastgelegd. En nu kunnen we dat in de looppas doen of erg treuzelen, dat is dan onze vrije wil. Maar daar kan ik het niet helemaal mee eens zijn. Want u moet niet vergeten. Wanneer wij een volmaaktheid van de schepping werkelijk aannemen, in deze volmaaktheid van de schepping niet alleen aanwezig moet zijn het ogenblik van nu, maar alle, door alle gezamenlijke uitingen van deze wereld denkbare varianten en variaties, die dus voor u niet werkelijk, maar alleen mogelijk zijn, die moeten ergens bestaan. Indien we dit dus stellen, lopen een groot aantal werelden praktisch parallel, die slechts een weinig t.o.v. elkaar verschillen. Bij wijze van spreken, in deze wereld heet mijnheer Jansen, Wim, in de wereld daarnaast heet hij Piet, en dan hebben we weer een wereld daar heet hij weer bv. Johannes of Willem. In ieder geval, zo klein zijn die verschillen.

En nu stel ik het mij zo voor - ik hoop dat u meekomt, hoor, dat u het volgen kunt, het is een tamelijk stoutmoedig betoog, maar ik hoop toch dat u meekomt -, wanneer ik nu door deze totaliteit van ervaringen heenga, dan kan ik door mijn eigen wil, mijn eigen streven dus, bepaalde van deze werelden voor mijzelf tot beleefde werkelijkheid maken, terwijl andere, daarmee parallel staande, voor mij wel gekend maar niet beleefd zijn, zodat het totaal van de denkbare mogelijkheden, tevens in mijn kernvermogen opgenomen, mij meevoert tot God, maar als zodanig niet door mij beleefd werden.

Ik kan mij voorstellen dat wij hier op het ogenblik zitten op een vulkaan en die gaat dadelijk uitbarsten en we gaan allemaal onder. Maar het is niet zo, ik beleef dit dus niet. Ik kan het mij wel voorstellen maar ik beleef het niet.

Ik heb echter aan dit moment beleving voldoende, aan deze mogelijkheid, om me ook deze andere mogelijkheid te realiseren en heb daardoor als het ware selectief bepaalde voorbeelden genomen, waardoor ik mij een beeld van het geheel kan vormen. Op deze wijze kan ik dus de totaliteit van het goddelijke benaderen zonder alle mogelijkheden te hoeven aftasten, terwijl ik anderzijds wel alle mogelijkheden bevatten kan.

Is dat duidelijk genoeg? Zo zou ik dat dus willen stellen, en in de keuze dan natuurlijk van deze kernpunten, deze kernpunten van waaruit men het totale voorstellingsvermogen met alle mogelijkheden in een andere wereld dus verwerft, dat is betrekkelijk willekeurig.

Men kan wel niet van de ene wereld in het andere springen, maar men kan zich wel zigzag door verschillende werelden en situaties bewegen. Begrijpt u? En men kan dit snel doen en men kan dit kort doen, dat is dus ook dan vrije wil. De tijdsbeleving zelf blijft ook een vrije wil, u kunt veel beleven in een kort moment en u kunt weinig beleven. Nu, ik hoop dat ik zo de vrije wil dan beschreven heb.

Vraag: Kunt u ons het een en ander vertellen over Cagliostro?

Om de figuur van deze persoon hebben zich vele legenden gesponnen. Hij moet een alchimist en geestenbezweerder zijn geweest en hij zou hebben geleefd van het midden tot het einde der achttiende eeuw.

Antwoord: Ja, dat is nu wel niet helemaal juist, maar in ieder geval Cagliostro is inderdaad een geboren Genues geweest, in Genua geboren. Hij is van daaruit betrekkelijk snel naar andere plaatsen gegaan, en heeft zijn jeugdijaren gesleten met reizen en trekken, over het algemeen als leerling en helper in de omgeving van havenplaatsen, als o.a. Marseille. Hij is ook op de eilanden geweest en heeft uiteindelijk op één van de eilanden - ik meen dat het was op Sardinië - leren kennen een zeer eigenaardige figuur, n.l. een magiër.

Deze magiër nu, een Algerijn van afkomst, echter ingewijd in de Egyptische orde, heeft hem een groot aantal dingen geleerd, heeft hem ook meegenomen. Cagliostro heeft daar een aantal wijsheden ervaren, zodat hij o.a. in de bezwering van geesten inderdaad ervaren was, maar vooral in de kunst van suggestie en hypnose, terwijl hij bovendien een groot aantal chemische geheimen al had geleerd. Terugkerende is hij, getrouwd met een jonge vrouw, die in tegenstelling met wat er beweerd wordt, een zeer goede roep genoot - ze was dus helemaal niet, zoals men wel eens zegt, een lichtekooi, noch door hem gemaakt tot lichtekooi - dan de wereld ingetrokken. Hij heeft in hoofdzaak geopereerd in de Zuidelijke landen.

Al zijn avonturen meer noordelijk, zijn over het algemeen slecht afgelopen, evenzeer als zijn avonturen bv. in Engeland. Hij was in staat een groot aantal wonderen te doen, hij kon echter de verleiding niet weerstaan om de spot te drijven met de sensatielust van sommigen en heeft daardoor, naast zijn werkelijke loges, die hij inderdaad gevestigd heeft, soms schijnloges gevestigd, waarin hij dan een spel speelde, dat ik persoonlijk niet zeer bewonderen kan.

Hier werd dus via magie en goochelarij een serie effecten bereikt die mij persoonlijk een beetje stuitend voorkomen. Dit is wel zijn grootste fout geweest.

Hij zou waarschijnlijk nooit ten onder zijn gegaan, indien hij niet gewaagd had zich vijanden te maken bij het hof, het Franse hof, waarvoor hij verward raakte o.a. in de beruchte kwestie van het halssnoer, de kwestie die later door een ander, door Dumas, zo aardig gedramatiseerd is in zijn "Musketiers". Daar heeft ook Cagliostro deel aan gehad. Hij is daardoor eigenlijk losgeslagen, op de vlucht, en werd toen achtervolgd door bepaalde invloedrijke personen, die hem ten kosten van alles verwijderd wilden zien. Zij hebben het uiteindelijk dan ook klaargespeeld, hij is als een ketter gevangen genomen en werd overgebracht naar Rome, waar hij in de Engelenburcht een lange tijd opgesloten is geweest. Hij is daar later weer uit vrij gekomen.

Enkele van zijn werken die hij daar geschreven heeft, worden zelfs nu nog bewaard, maar zijn officieel natuurlijk nooit geschreven of sindsdien al vernietigd. Hij heeft verder dan in zijn latere leven een betrekkelijk teruggetrokken bestaan gehad en heeft in deze periode dan ook weinig meer van zich laten horen. Men beweert dat hij arm gestorven is. Ook dit is niet waar, maar hij leefde in dezelfde omstandigheden als menige ingewijde, die aan de eenvoud de voorkeur geeft boven de rijkdom, die hij zich evenzeer verwerven kon. Ik hoop dat dit als kort overzicht voldoende is. Zijn er nog meer vragen? Misschien in de zaal nog?

Vraag: Kunt u ons in het kort nog iets vertellen over het Concilie van Nicea en de veroordeelde Arius?

Antwoord: Ja, kijkt u eens, het Concilie van Nicea, dat was eigenlijk een kwestie van een krijgsraad eerder dan van een kerkvergadering. Per slot van rekening moet u goed begrijpen dat er in de vroege kerk een hele hoop scheuringen waren, d.w.z. er was geen strak reglement en ieder geloofde op zijn manier en daardoor ontstonden groepen die een voorganger hadden die ze bijzonder hoog aansloegen.

En nu zijn toen al die kerkvaders daar bijelkaar gekomen, om onder elkaar nu eens precies vast te stellen wat ze nu wel wilden geloven en wat niet. Want, zeiden ze, "wij zullen nooit een grote macht kunnen zijn indien wij niet één geloof hebben, zonder varianten, we moeten het met elkaar eens worden". En ja, daar is toen de bewuste persoon naar binnen gegaan en die heeft gezegd, "ja, hoor eens, zoals ik het geloof zo is het, en daar handel ik niet over". Nou, toen was hij natuurlijk een ketter. En zo zijn er nog een paar geweest.

Enfin, toen het Concilie voorbij was, toen had men enkele aanmerkelijke groepen van de Christenheid eenvoudig geëxcommuniceerd, die waren eruit gesloten. Voor de rest had men daartegenover precies vastgesteld wat men geloofde en zelfs welke gezag- en gebiedsverdeling men voor had. Dat laatste is niet algemeen bekend, maar het is toch zo.

En vanaf dat ogenblik zien we dan ook de macht van de kerk zienderogen toenemen.

Tot op dat ogenblik is zij verdeeld geweest en zien wij zeer veel, ten opzichte van elkaar intrigerende partijen optreden. Wanneer dat eenmaal voorbij is, dan ziet u voor het eerst dat de kerk een bewust machtsstreven begint en ook voor het eerst ernaar streeft om bezittingen te verwerven. Voor die tijd was dat niet zo belangrijk, maar vanaf dat ogenblik wordt dus de kerk een instelling met kapitaalsbezittingen. Is dat voor u duidelijk genoeg zo? Voldoende?

Reactie: Voldoende niet, maar ....

Antwoord: Niet voldoende.

Reactie: Ik had willen weten nog, of de leer van Arius meer juist was dan die welke op het Concilie was vastgesteld.

Antwoord: Ach, het enige wat belangrijk is, is dat zijn opvatting betreffende de Drievuldigheid heel wat esoterische was en daarmee dus wel wat juister maar tevens wat vager dan wat men er op het Concilie uiteindelijk van gemaakt heeft. Dat is eigenlijk het hoofdpunt. De rest die hangt er maar een beetje bij.

Vraag: En zijn geheimzinnige dood?

Antwoord; Nou, die zou ik u op het ogenblik niet zonder meer toe kunnen lichten.

Nog meer? Geen liefhebbers meer? Dan krijgt "Het Schone Woord" het woord. In ieder geval, goedenavond, en ik hoop dat u niet al te ontevreden bent over mijn antwoorden.

## HET SCHONE WOORD

Goedenavond vrienden.

Wij zullen dan wederom gaan besluiten met "Het Schone Woord", en ik stel u voor om voor vanavond een gecombineerde vorm te gebruiken, waarin wij allereerst een beschouwing stellen, die wij dan op poëtisch ritmische wijze beëindigen. Daarvoor zou ik gaarne vijf woorden uit uw midden vernemen, dus vijf begrippen, waarop de these gebouwd wordt.

Reactie: Licht - boetvaardigheid - bevrijding - vergelding - trouw.

Wie trouw de boetvaardigheid beoefent en het licht zoekt, zal de vergelding ontgaan en de bevrijding vinden. Voor u acceptabel?

### Boetvaardigheid

Boetvaardig zijn, bereid zijn om de last te dragen van je eigen daden. Geen krachten of genaden kunnen u brengen tot boetvaardigheid wanneer u niet zelf, kennend uzelf, gekomen bent tot de overtuiging? Ik moet herstellen, neen beter, ik moet opnieuw beleven, al wat ik vroeger heb gedaan, ik moet andere waarden aan mijn leven geven en andere inhoud, opdat ik kan ontgaan aan deze band die mij kwelt, dit karma dat mij jaagt en, omdat mijn leven door de dagen snelt, steeds weer een nieuwe last geeft, een nieuwe last die mijn ziel draagt en haast niet dragen kan. In de duisternis van karma en gebonden zijn, zoek ik naar licht.

Ik wil de pijn verdragen die het verleden mij heeft opgelegd, maar stellen het recht van mijn wezen en daden voor de toekomst. Ik vraag niet genade van anderen, de vergelding aanvaard

ik, maar dan ook wil ik vrij zijn, vrij doordat ik hersteld heb wat misdreven werd door mij, andere daden geboren deed worden die in de wereld betekenen een tegenwicht voor wat ik de wereld heb misdaan. Trouw wil ik deze wegen verder gaan en trachten te bereiken het ogenblik dat ik kan zeggen: zie 'k heb overwonnen, bevrijd van het karma, bevrijd van de last die mij altijd dreef, mij altijd heeft gejaagd, kan ik opzien naar het licht, het licht waarin schuilt de onmetelijke kracht die heel ons wezen draagt en bevrijdt.

Wanneer ik in boetvaardigheid lijdt, dan is het omdat ik trouw ben aan mijzelf en mijzelf wil maken tot deel van die onmetelijke kracht. Dan eerst heb ik het leven volbracht en is er een overwinning, een overwinning van mijzelf, een overwinning van de wereld, een overwinning van God over mij. Zo boetvaardig zijn is kracht bezitten, maar niet is boetvaardigheid kracht, indien men rouwend jammerend terugschouwt op lang verleden daden en smeekt om genaden die uitwisselen het verleden, want de stappen die zijn gelegd, kan men niet meer terugnemen. Dragen de gevolgen van uw daden, dat is boetvaardigheid. En wanneer zo 's levens strijd voor u betekent uiteindelijk licht, kracht om verder te gaan, bewustzijn dat steeds hoger u richt, tot u uiteindelijk een bevrijding bereikt, dan zult u begrijpen. Alleen God kan geven de kracht om te zijn en te leven, maar boetvaardigheid moet uit uzelf komen.

En dan zult u het eens zijn met wat ik nu ga zeggen:

Leven dat ik heb geleefd,  
Hoe vaak heb ik misdaan,  
Hoe vaak heb ik mijzelf,  
De aarde, heel u bestaan  
Gewraakt en aangevallen?  
Hoe heb ik niet vijanden genoemd  
De mens en de schepping,  
De wezens bij honderdtallen?  
Hoe heb ik niet vol gif gebraakt  
Over een wereld die mij heeft gekraakt  
En afgedaan heeft genoemd?  
Hoe heb ik geroemd  
Mijzelf en mijn verleden? ,  
Maar als ik ontwaak, uit de droom  
En aanschouw het heden  
Dan weet ik: ik draag slechts de last  
Die ik mijzelf op heb gelegd.  
Geen rechter oordeelde mij  
Maar ik zelf doe aan mijzelf recht  
En daarom wil ik boetvaardig zijn,  
'k Wil dragen de last van een leven  
Dat zwaar en moeizaam verder gaat,  
' k Wil dragen het leed  
Dat als kwelling steeds  
Al wachtend voor mij staat,  
'k Wil trouw zijn slechts aan ene kracht  
Aan enen God, aan enen wet,  
Het licht waaruit ik voort eens kwam,  
Het licht dat mij in stand houdt,  
Het licht dat mij gered heeft,  
Het licht waaruit en waarin Al,  
Heel de wereld leeft.  
En trouw daaraan draag ik mijn last  
En zoek, soms in een nood zo groot  
Dat ik nog liever lijden zou  
De bitterste, zwaarste dood,  
Het licht, de kracht om voort te gaan,  
Om eindelijk te overwinnen  
Dit spel van dwaasheid, denken, waan,



Dit wondere spel der zinnen  
Dat mij verleid heeft.  
Vrij wil ik zijn,  
Vrij van de ketenen  
Die ik mijzelf heb aangelegd,  
Vrij van het oordeel  
Waar in ikzelf, rechtsprak  
Over mijn leven en daden.  
Overwinning verlang ik,  
Over mijn leven en daden.  
Overwinning verlang ik,  
Niet door een gave.  
Niet door de genaden van anderen.  
Overwinning verlang ik,  
Niet van mijzelf,  
Maar van het licht op mijn zijn  
Dat wordt uitgeblust  
Het lijden, de pijn en de waan,  
Opdat ik niet meer denk zelf te leven,  
Te zijn en heel het bestaan  
Te beheersen.  
Overwinning van God,  
Overwinning van 't licht  
Die mij brengt tot een vredig aanvaarden  
Van al wat ik volgens dit licht  
Nog volbrengen moet,  
Het leven op aarde,  
Het leven in de sfeer,  
Het gaan  
Misschien duizend keer  
Van leven tot leven  
Van dood tot dood,  
Ik wil het aanvaarden  
Opdat groot  
Moge worden  
Dat licht in mij.  
Dan, wanneer het licht mij overwint,  
Heb ik ook overwonnen,  
En 'k ben gekeerd tot aan de bron  
Waar eens 't bestaan mij is begonnen.  
En heb ik zo bevrijding dan  
En vrijdom, hard gewonnen,  
Dan weet ik:  
't Hele spel was waan.  
Mijn denken, mijn belangrijkheid,  
Mijn wezen, de wegen die ik wilde gaan,  
Ze lachen in volheid me tegen.  
Dat ik ze kon gaan slechts  
Was begoocheling,  
De wonderlijke betovering  
Van een ego dat niets kan denken,  
Tenzij het zelf bestaan.  
En zo trek ik in boetvaardigheid  
Door de schepping, door de tijd,  
Trouw aan het licht dat in mij groeit,  
Trouw aan de moed die in mij groeit,  
En groeit en gloeit als vuur,

Trouw aan de overwinning die zal komen eens,  
Ik weet niet op welk uur,  
Wanneer ik niet meer zal zijn mijzelf  
Maar deel van de God, van het licht  
Dat ik aanbid.  
En daarom ben ik rijk  
Omdat ik in mij dit licht reeds  
En het licht ook reeds mij  
Voor eeuwig bezit.

Ik dank u voor uw aandacht. Goedenavond.